

van toen ethisch beoordelende, sterft de glimlach op onze lippen. Dan kan alleen maar gehoopt worden op een meer en meer ontwakend besef, dat de mens (of hij zich Christen noemt of niet) bij zichzelf beginnen moet, wanneer hij niet in pessimisme wil ondergaan. Maar dan is ten slotte van deze houding toch ook weer méér te verwachten, dan van die van het tevreden burgerschap, dat 50 jaar geleden zo algemeen was'.

Van zijn verdere publicaties mogen nog worden genoemd: Vier eeuwen Rotterdam (1942, tezamen met mr. H. C. Hazewinkel), Bijbeluitgaven (1929), Memories eener Haagsche huisonderwijzeres in de eerste helft der 19e eeuw (in Die Haghe, 1928-1929) en vele artikelen in het Rotterdams Jaarboekje, Bibliotheekleven, De Gids, de Nieuwe Rotterdamse Courant, Historia, enz.

In de eerste twintig Rotterdamse jaren zat er zo in dit leven iets dat doet denken aan het charmante kabbelen van een liefelijke beek. Dan valt in mei 1940 de grote slag: het mooie nuttige Lees-kabinet, de vrucht van meer dan tachtig jaar toewijding van de stedelijke gemeenschap, de oogappel van de fungerende beheerder wordt door brutaal geweld tot een zinloze puinhoop. Alles schijnt voor goed vergaan, behalve voor de rustige innemend kalme man, de stille, bescheiden Van der Pot, die zich dan ontpopt als een begeesterd strijder voor een ogenschijnlijk verloren zaak, als een organisator, als een ware leider. Alsof de vooraanstaande Rotterdammers toen niet wat anders te doen hadden weet hij hen ook nog tot activiteiten te brengen voor dit brokje cultuur en traditie: de Erasmusstichting biedt het patricische woonhuis der Van Rijckevorsels als een nieuwe zetel aan. De boeken stromen toe en wat eenmalig had geschieden weet hij uit smook en as te doen herrijzen. Als hij tien jaar later aftreedt als bibliothecaris heeft hij het hem toevertrouwde pand bewaard op een wijze, welke aan het wonderbaarlijke grenst. Zo werd ook voor deze Rotterdammer 1940 tot een heroïsch jaar.

Hij smaakte het voorrecht, dat zijn zoon dr. J. H. J. van der Pot hem opvolgde. Nog tien jaar stond hij hem daarna als plaatsvervangend bibliothecaris ter zijde. Ook zijn dochter Charlotte Wilhelmina werkt in het vak, zij is thans hoofd van de Muziekbibliotheek te Amsterdam.

Niet alleen het Lees-kabinet, doch ook zijn woonhuis gaf blijk van zijn verzamelnatuur, van zijn wetenschappelijk hamsterwerk.